

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 4906/2025
10.04.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Драгане Бољевић и Јасмине Симовић, чланова већа, у парници тужиоца Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, против тужене АА из ..., чији је пуномоћник Никола Стојковић адвокат из ..., ради утврђења и иселења, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4391/22 од 20.11.2024. године, у седници одржаној 10.04.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4391/22 од 20.11.2024. године

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 4956/19 од 19.10.2021. године, ставом првим изреке, утврђено је да је ништав и да не производи правно дејство уговор о откупу стана закључен између Државе СРЈ - Савезног министарства правде - Савезна дирекција за имовину као продавца и ББ као купца, оверен пред Првим општинским судом у Београду под Ов. бр. 4658/97 од 21.11.1997. године. Ставом другим изреке, утврђено је да је стан број .. на другом спрату зграде у улици ... број .. у Београду, која је саграђена на парцели .., уписан у лист непокретности .. КО Нови Београд у јавној својини тужиоца. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да се са свим лицима и стварима исели из стана број .. на другом спрату зграде у улици ... број .. у Београду, која је саграђена на парцели .. и уписана у лист непокретности .. КО Нови Београд, и да стан испражњен од свих лица и ствари преда у posed, на слободно коришћење и располагање тужиоцу. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да на име трошкова парничног поступка исплати тужиоцу износ од 142.500,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом петим изреке, одбијен је тужбени захтев у делу којим је тражено да се тужена обавезе да на досуђени износ трошкова поступка исплати и законску затезну камату од 19.10.2021. године до извршности пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 4391/22 од 20.11.2024. године одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Вишег суда у Београду П 4956/19 од 19.10.2021. године у првом, другом, трећем и четвртном ставу изреке.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду, на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да ревизија тужене није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијом се посебно не указује на друге битне повреде одредаба парничног поступка из става другог наведеног члана које су законом (члан 407. став 1. тачка 2. ЗПП) предвиђене као разлози за овај ванредни правни лек, нити се наводи процесна одредба коју другостепени суд није применио или је погрешно применио и тако учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, која је утицала или могла утицати на правилност одлуке о жалби.

Према утврђеном чињеничном стању, тужена је тестаментална наследница покојне ББ, умрле ..1997. године. Правноснажним решењем Трећег основног суда у Београду О. 1295/16 од 25.12.2017. године, тужена је оглашена за наследницу имовине покојне ББ - стана број .. на другом спрату зграде у улици ... број .. у Новом Београду. Оставила је право својине на означеном стану стекла уговором о откупу закљученим са Државом СРЈ - Савезним министарством правде - Савезном дирекцијом за имовину, као носилац станарског права. Уговор о откупу оставила је закључила преко пуномоћника, адвоката Братислава Валчића, овлашћеног за заступање пуномоћјем овереним код суда 14.10.1997. године, под Ов. 394/97. Потписи уговорних страна на уговору о откупу оверени су код суда 21.11.1997. године, под Ов. 4658/97. Правноснажном пресудом Првог основног суда у Београду П. 19478/12 од 12.11.2012. године, због непотпуне пасивне легитимације, одбијен је тужбени захтев којим је Република Србија тражила утврђење ништавости уговора о откупу стана Ов. 4658/97 од 21.11.1997. године, иселење тужене и ВВ (лица које је у непосредној државини стана) и предају стана. Правноснажном пресудом Четвртог општинског суда у Београду П. 515/07 од 21.12.2007. године одбијен је тужбени захтев којим је тужена у овом спору тражила да се утврди њено право на откуп предметног стана и обавезе Република Србија да са њом закључи уговор о његовом откупу, као и тужбени захтев ВВ којим је тражено утврђење њеног права да настави са коришћењем стана.

Правноснажним решењем првостепеног суда П. 4956/19 од 30.12.2020. године одбијен је приговор правноснажно пресуђене ствари.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилном применом материјалног права утврдили ништавост уговора о откупу стана.

Одредбом члана 94. став 3. Закона о облигационим односима прописано је да пуномоћје престаје смрћу лица које га је дало. Пуномоћје Ов. 394/97 од 14.10.1997. године, које је сада покојна ББ дала адвокату Братиславу Валчићу у предмету откупа стана, престало је ...1997. године - смрћу властодавца. Уговор о откупу спорног стана њен пуномоћник је потписао и свој потпис оверио код суда након смрти властодавца, на основу пуномоћја које је престало да важи, због чега је тај уговор закључен од неовлашћеног лица и зато ништав.

Изузеци од правила да пуномоћје престаје смрћу лица које га је дало, предвиђени наведеном законском одредбом, не могу се променити у овом спору на уговор о откупу стана. Према тој одредби, пуномоћје не престаје смрћу властодавца ако се започети посао не може прекинути без штете по правне следбенике, или ако пуномоћје важи за случај смрти даваоца, било по његовој вољи, било с обзиром на природу посла. Разлоге којима су нижестепени судови образложили немогућност примене ових изузетака у овом спору - да је право на отуп стана лично право носиоца станарског права, које престаје смрћу његовог титулара и не може се наслеђивати, прихвата и ревизијски суд. Зато се прекидом посла откупа стана (започетог подношењем захтева за његов откуп) услед смрти властодавца не може нанети штета његовим наследницима, а правна природа уговора о откупу стана је таква да пуномоћје за његово закључење не може важити и након смрти властодавца - носиоца станарског права.

Одредбом члана 59. Уставне повеље Државне заједнице Србија и Црна Гора прописано је да је имовина Савезне Републике Југославије потребна за рад институција Србије и Црне Горе, имовина Србије и Црне Горе (став први); да је имовина Савезне Републике Југославије у иностранству, имовина Србије и Црне Горе (став други); да је имовина Савезне Републике Југославије на територији држава чланица, имовина државе чланице по територијалном принципу (став трећи). Законом за спровођење Уставне повеље Државне заједнице Србија и Црна Гора („Службени лист Србије и Црне Горе“ број 1/2003) било је прописано да ће се имовина Државне заједнице која је неопходна за функционисање њених институција и Војске Србије и Црне Горе, утврдити Законом о имовини Државне заједнице Србија и Црна Гора, у року од шест месеци од дана ступања на снагу Уставне повеље (члан 21. став 1). Такав закон није донет.

Следствено томе, предметни стан као имовина Савезне Републике Југославије, за коју посебним законом није утврђено да је потребна за рад институција Србије и Црне Горе, представља имовину Републике Србије по територијалном принципу, сагласно цитираном члану 59. став 2. Уставне повеље Државне заједнице Србија и Црна Гора. Предметни стан је, у смислу члана 52. став 1. и 2. и члана 54. Закона о јавној својини („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 94/24), у јавној својини тужиоца.

Одредбом члана 4. став 1. Закона о јавној својини прописано је да се на стицање, вршење, заштиту и престанак права јавне својине преимењују одредбе закона којим се уређује право приватне својине, ако нешто друго није одређено тим или другим законом. Тужилац, као титулар права јавне својине, у овом спору тражи заштиту свог права на основу члана 37. став 1. и 2. Закона о основама својинско-правних односа, и његов тужбени захтев за предају спорног стана је основан. Тужилац је доказао да је стан у његовој јавној својини и да тужена има (посредну) државину тог стана, који је дужна предати јер нема ваљан правни основ за његову државину.

Из наведених разлога, по оцени Врховног суда, нису основани наводи ревидента о погрешној примени материјалног права, нарочито одредбе члана 94. став 3. Закона о облигационим односима, због чега је на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено као у изреци.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић